

Komuniciranje in vodenje skozi pogajalske procese

Medosebno in organizacijsko
komuniciranje

Doc. dr. Justina Erčulj

Opredelite se do izjav

- Ljudje z odprtim slogom mišljenja in kognitivno širino bolje prepoznavajo in interpretirajo neverbalna sporočila kot ljudje z dogmatskim načinom oziroma zaprtim slogom mišljenja.
- Raziskave kažejo, da ženske bolje interpretirajo neverbalna sporočila.
- Neskladnost med verbalnimi in neverbalnimi sporočili izboljša razumevanje.

Dopolnjevanje govora z neverbalnimi sporočili

- Ponavljanje (kimanje, kazanje z roko...)
- Zamenjava (namesto govora)
- Dopolnjevanje (“govorjenje” z rokami)
- Poudarjanje (npr. gib z glavo)
- Nadzorovanje (začetka, konca govora)
- Nasprotovanje (Komu verjamemo takrat?)

Kulturne razlike pri neverbalnem komuniciranju

- Kakšne kulturne značilnosti bi pripisali Slovencem?
- Razlike nastajajo v sprejemanju kritike, predstavljanju sebe, pa tudi v sami intenziteti izražanja. Naštejte nekaj primerov.

Čustva v komuniciranju

- Jeza, ljubosumje, prizadetost, občutek krivde...
- Veselje, vznesenost, ponos, sočutje...
- Zavist – najbolj razdiralno čustvo
- Sram – čustvo, ki prevlada nad vsemi drugimi

- Zakaj nastanejo?
- Kako jih prepoznavamo?

Upravljanje s čustvi

- Zavedati se moramo svojih čustev in občutkov.
- Sprejemamo svoja čustva, kakršna so.
- Čeprav so čustva socialno konstruirana, je njihova izkušnja osebna.

Vsebinsko in odnosno

- Vsebinsko = KAJ? (resnično ali neresnično)
- Odnosno = KAKO? (eksplicitno ali implicitno, skladno ali neskladno)
- Katere oblike komuniciranja so bolj prisotne v organizaciji? Kdaj?

Pomen odnosnega komuniciranja

- Komunikacija brez čustev je komunikacija brez sočutja.
- Sporočila običajno prevajamo z odnosne ravni.
- Šele čustva lahko pripeljejo do sporazuma, sicer ostajamo na ravni dogovora.

Izhodišča odnosnega komuniciranja

- Ni pravega načina odnosnega komuniciranja.
- Omogoča konstruiranje in refleksijo odnosa.
- Razvijamo odnosno kulturo.
- Spreminja odnose.
- Odnosni slog je odvisen od številnih dejavnikov.

(Galvin in Wilkinson v Ule 2009)

Kaj vse lahko izražamo z odnosnim komuniciranjem?

Dominantnost

Čustvena
odzivnost

Delovna
usmerjenost

Intimnost

Čustvena
stabilnost

Izražanje
bližine

Izražanje
formalnosti

Motnje v komuniciranju

- Jezikovni nesporazumi
- Neupoštevanje neverbalnega komuniciranja
- Protislovja med verbalnim in neverbalnim komuniciranjem
- Poskus “ne-komunicirati”
- Govorjenje drug mimo drugega

Naloga komuniciranja v organizaciji

- širiti in krepiti organizacijske cilje
- koordinirati dejavnosti
- povratne informacije
- socializacija

Organizacijsko komuniciranje

- Formalno ali neformalno
- Vertikalno ali horizontalno

Problemi s komuniciranjem navzdol

- prenatrpanost s sporočili
- nasprotujoča si navodila
- nejasnost, netočnost
- vsebujejo izraze moči, prevlade

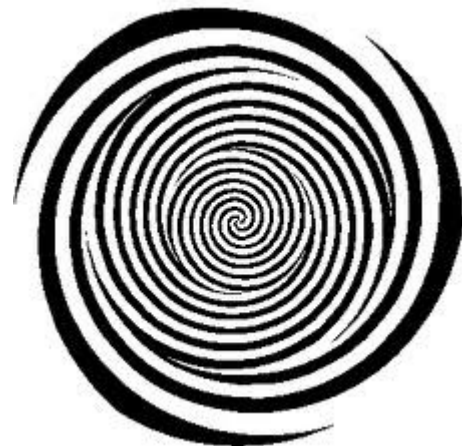

Simetrično : komplementarno

- Komplementarni vzorci – avtoriteta
- Simetrični vzorci – porazdeljena moč

Problemi komplementarnega komuniciranja

- Na katere probleme največkrat naletite pri komuniciranju z nadrejenimi?
- Kaj pa pri komuniciranju z enakopravnimi partnerji?
- Problem regresivne spirale – izguba zaupanja

Vloga vodje

- Usmerja informacijske tokove.
- Spodbuja povratne informacije.
- Poenostavlja jezik sporočanja.
- Aktivno posluša.
- Obvladuje negativna čustva.
- Se izraža tudi nebesedno.
- Pozitivno izkorišča govorice.

Kontaktna kultura

- Takojšnja pozornost do sogovornika
- Izraz dobrodošlosti
- Predstavitev
- Upoštevanje intimne vrednosti lastnega imena
- Pozorno poslušanje
- Optimistične napovedi, priznanje, pohvala

(Trček, 1998)

Pogovor - temeljna oblika medsebojne komunikacije

- Okoliščine (prostor, čas)
- Dober stik - ustvarjanje zaupanja
- Uspešno komuniciranje (poslušanje!)
- Pozitiven zaključek

Model vodenja pogovora

- Formalni, ritualni sprejem
- Jasna določitev problema
- Kaj je že bilo narejeno?
- Kaj se pričakuje?
- Kaj smo pripravljeni narediti sami?
- Dogovor
- Poslovitev

Prvine konstruktivne povratne informacije

- Analiza dejanskega stanja (opis!)
- Primeren prostor in čas
- Pozitivna naravnost
- Aktivno poslušanje
- Vživljanje v sogovornika
- Skupno določanje ciljev
- Dogovor o rešitvah

Razvojna povratna informacija

- Je dvogovor
- Prepoznavamo dosežke in področja razvoja
- Temelji na dokazih, zapisih
- Daje sogovorniku možnost, da sam predlaga rešitve
- Je pravočasna in upošteva sogovornikovo pripravljenost za pogovor
- Ne sklepamo na osnovi enega slabega dosežka

Izkušnje s sestanki

- Zagotovo imate že vsi izkušnje s sestanki – kot vodje in/ali kot udeleženci.
- Katere so po vašem mnenju ključne prednosti in katere slabosti sestankov?

Kaj je sestanek?

- To je srečanje skupine ljudi, navadno večje, na katerem o čem razpravljajo, se dogovarjajo in sklepajo.
- Pomembno dejstvo je, da sestankov ni mogoče nadomestiti z drugimi oblikami sporazumevanja.

(Možina, Tavčar, Zupan, Kneževič 2004)

Vloge na sestanku

- Vodja
- Član
- Strokovni sodelavec

Vloga vodje sestanka

- Skrbi za delovanje skupine, poroča o izvajanju sklepov, preverja naloge članov, pripravlja pogoje za sestanek.
- Vodi sestanke, usmerja in zaključuje razpravo.
- Predstavlja skupino v organizaciji in v javnosti – vedno predstavlja stališča skupine.

Člani

- Spoštujejo sporede sestankov.
- Se pripravijo na sestanek.
- Sodelujejo med sestanki.
- Sodelujejo na sestankih.
- Spoštljivo ravnajo s skupino.

Strokovni sodelavec

- Podpira delovanje skupine s strokovnimi znanji.
- Podpira vodjo odločevalne skupine, zbira gradiva.
- Izkazuje pripadnost skupini.

Dobro je, da je vloga vnaprej dobro opredeljena!

Pogajanje na sestanku

- Katera so najpomembnejša izhodišča za uspešna pogajanja na sestankih?

Odločanje na sestanku

- Odločanje je izbiranje med zamislimi oziroma možnostmi. Je le zadnji korak na sestanku. Nastane s postopnim oblikovanjem skupnih stališč. Te pa sprejmejo, ko večina presodi, da je pravo.

Prednosti odločanja v skupini

- Več informacij in znanja
- Večja raznolikost vidikov
- Večja zavzetost za sprejeto rešitev
- Večja legitimnost odločitve

Slabosti odločanja v skupini

- Zamudnost odločanja
- Vsiljena skladnost
- Prevladovanje manjšine
- Nejasna odgovornost

Pre den skličemo sestanek...

Sestanek je draga oblika odločanja, zato se vprašajmo:

- Ali je vsebina, ki naj bi jo obravnavali na sestanku, dovolj pomembna?
- Ali je dovolj možnosti, da bo sestanek uspel in zadovoljil vodjo in udeležence?
- Ali ne bi bil primernejši drug način urejanja zadeve?

Priprava na sestanek

- Opredelitev ciljev sestanka
- Načrtovanje programa za doseganje teh ciljev
- Izbira udeležencev
- Določitev kraja in časa
- Preverjanje AV sredstev
- Postavitev v prostoru

Potek sestanka – pravilo tretjin

1. Nezahtevne vsebine (zapisnik prejšnjega sestanka, informacije, manj zahtevna vsebina)
2. Zahtevne vsebine (srednje in najbolj zahtevna vsebina)
3. Razprava (vsebina samo za razgovor, najmanj zahtevna vsebina)

Vsebina vabila

- Jasni opisi tem
- Jasno označen kraj in čas
- Gradivo za pripravo udeležencev
- Časovni okvir sestanka
- Imenovani nosilci posameznih tem

Vloga vodje pri pripravi na sestanek

- Opredelitev namena in ciljev sestanka
- Izbiranje udeležencev
- Priprava poteka sestanka
- Izbira časa, kraja in ureditve prostora
- Nadzor nad organiziranjem sestanka

Pomembni pogoji za uspeh sestanka – vloga vodje

- Začnemo in končamo točno.
- Sestanek naj poteka skladno z dnevnim redom.
- Vodja spodbuja aktivno sodelovanje, a hkrati obvladuje “težavne” udeležence.
- Sproti povzema sklepe in na koncu bistvene ugotovitve.

Značilnosti razprave

Preširoka razprava	Preozka razprava
Preveč alternativ, preveč podrobno	Zadrževanje ključnih informacij
Preveč čustev	Površno odločanje v naglici
Preveč nesporazumov, tabori	Malo urejenega spremljanja odločitev
Predolgo snovanje sklepov	Ni zavzetosti za sprejete odločitve
Izgubljanje v podrobnostih	Udeleženci se “vkopljejo” v svoje položaje
Razprava se suče v krogu	Slabo razpoloženje
Izgubljamostik z resničnostjo	Usmerjanje v preteklost
Ponavljjanje	

Zaključek sestanka

- Dober konec poudari pozitivne vidike in dosežen napredek.
- Vodja povzame koristi sestanka, dosežene cilje in dogovorjene ukrepe.
- Vodja naredi samoevalvacijo svojega vodenja.
- Poskrbimo za zapisnik.
- Poskrbimo za izvajanja sklepov.

Načela odličnih sestankov - povzetek

- Načelo orkestra
- Načelo treh sestavin
- Načelo vodje kot zgleda
- Načelo dodatnih zadev (AOB)
- Načelo kakovostnih odločitev